

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Daalkampen fase 2, Borger - Odoorn

projectnummer: 030.00.06.07.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Daalkampen fase 2

Datum: 01-07-2019

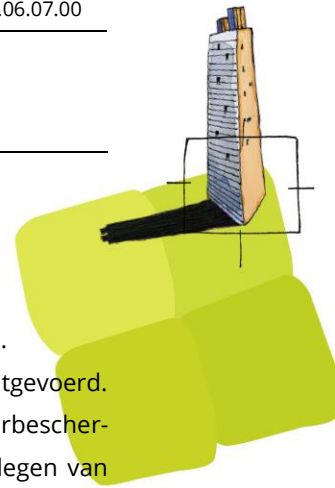
Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens de woonwijk Daalkampen te Borger verder te ontwikkelen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 18 april 2019 bezocht door een eco-loog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren half bewolkt, droog, circa 21 °C en een zwakke wind. Aanvullend is op 11 juni 2019 nader onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van glad biggenkruid. De weersomstandigheden waren droog, lichtbewolkt, circa 19 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied wordt omgrens tussen de N373 in het noorden, de Poolse Bevrijderslaan in het Westen, de Westdorperstraat in het zuiden en de N34 in het oosten (figuur 1).

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Plangebied (Bron kaartondergrond: Google Maps)

Een deel van de woningen in het plangebied is al gebouwd. Deze ecologische inventarisatie behandelt de nog te bebouwen delen van het plangebied in het noorden en de onbebouwde kavels aan de Klopsteen. Het noordelijke gedeelte bestaat grotendeels uit agrarisch gebruikt grasland. Hier ligt ook een opslag voor zand en is een half gesloopt complex (voormalige Borgerhof) aanwezig. Langs de IJzertijdstraat staan bedrijfspanden. Het zuidelijke gedeelte bestaat behalve de reeds gerealiseerde nieuwbouwhuizen ook uit een aantal onbebouwde kavels. Opgaande beplanting is aanwezig in de vorm diverse bomen en struiken in tuinen en langs de grenzen van het plangebied. Er zijn een aantal greppels en laagten in het plangebied, waar ten tijde van het veldbezoek geen water in stond.

Voor de ontwikkeling van het resterende deel van de wijk zal grond worden vergraven en vegetatie en opslag van jonge boompjes worden verwijderd. Op de plekken waar gebouwd zal gaan worden staat echter geen hoog opgaande beplanting en in deze inventarisatie is er vanuit gegaan dat er geen bomen gekapt zullen gaan worden.

Foto 1, 2 (boven): Impressie van het noordelijk deel van het plangebied gezien op het agrarische perceel. Foto 3 en 4. (onder) Het zuidelijk deel van het plangebied (18 april 2019)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF²) via Quickscanhulp.nl³ ("© NDFF - quickscanhulp.nl 30-04-2019 14:27:03) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreffen amfibieën, reptielen, zoogdieren, vogels met jaarrond beschermde nesten en de libellensoort groene glazenmaker.

In grote delen van het plangebied zijn vegetaties van voedselrijke bodems aanwezig. Het agrarische perceel bestaat uit op het moment van het veldbezoek uit net ingezaaid gras. Langs de randen is het gras wat hoger en ruiger en groeien er ook algemene plantensoorten als paardenbloem, smalle weegbree, ridderzuring en akkerviooltje tussen. Het zanddepot aan de noordzijde en de zandige plekken aan de zuidoostzijde van het plangebied zijn minder voedselrijk. Op de zandbult van het zanddepot groeien diverse jonge boompjes, zoals opslag van berken en zomereiken. In het zuidelijke deel is veel kale zandgrond aanwezig en kort gemaaid gras met paardenbloemen. In de laagte langs de oostgrens groeit opslag van jonge boompjes, pitrus en lisdodde. Op het moment van het veldbezoek staat de laagte droog.

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen tijdens het inventariserende veldbezoek. Het is echter niet uitgesloten dat een soort als glad biggenkruid in het plangebied voorkomt. Deze soort groeit graag op spaarzaam begroeide plekken op zandgrond. Het zanddepot aan de noordkant en de zandige plekken aan de zuidoostzijde van het plangebied zijn potentieel geschikt voor deze soort. Op 11 juni 2019 is het plangebied nader onderzocht door een ecooloog van BügelHajama op het voorkomen van glad biggenkruid. Hierbij is geen glad biggenkruid aangetroffen, wel bloeiend gewoon biggenkruid, klein streepzaad en vegetatief vertakte leeuwentand. Andere beschermde soorten worden gezien de aanwezige habitats en/of voedselrijkdom niet in het plangebied verwacht.

In de opgaande beplanting rondom het plangebied zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen. In de diverse huizen kunnen wel nesten van huismus aanwezig zijn. Het plangebied kan verdere onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd. (Quickscanhulp.nl).

---

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

In de steilwanden van het zanddepot in het noorden van het plangebied zijn diverse in gebruik zijnde nestholen van oeverzwaluwen aangetroffen. In de bosschages en bomen in het plangebied kunnen verder algemene vogelsoorten, zoals merel, heggemus en roodborst tot broeden komen. Op het agrarische perceel kunnen een aantal akkervogels als gele kwikstaart en Kievit broeden.

In de opgaande beplanting en bebouwing in en om het plangebied kunnen vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn. Het plangebied zelf is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis (Quickscanhulp.nl). Het gaat hierbij vooral over de randen langs de opgaande beplanting. De bomenrij in het westen van het plangebied, langs de Poolse Bevrijderslaan is onderdeel van een doorgaande structuur en kan zodanig een vliegroute zijn voor vleermuizen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals haas, konijn en egel. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn de niet-vrijgestelde zoogdiersoorten boommarter, steenmarter en eekhoorn bekend (Quickscanhulp.nl). Voor boommarter en eekhoorn ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Verblijfplaatsen van steenmarter kunnen worden uitgesloten in op de onbebouwde delen van het plangebied. Wel kan het plangebied onderdeel vormen van het foerageergebied van deze soort.

Delen van het plangebied kunnen landbiotoop vormen voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker en gewone pad (Quickscanhulp.nl). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de bredere omgeving van het plangebied zijn verschillende niet-vrijgestelde amfibieën bekend, zoals alpenwatersalamander (Quickscanhulp.nl). Op de woningbouwlocaties binnen het plangebied is geen permanent voortplantingswater aanwezig. Het enige aanwezige water betreft enkele kleine plasjes in rijsporen van zanddepot, en een plasje van circa 2 m², 10 cm diep in de zuidelijke punt, langs de oostrand. Dit plasje is op het moment niet geschikt voor poelkikker of alpenwatersalamander. Het is niet uitgesloten dat in een nat voorjaar in de wadi's tussen de Fibula en Kranssteen voortplantingswater aanwezig zal zijn. Daarom kan op termijn wel geschikt leefgebied voor niet-vrijgestelde amfibieën ontstaan.

Voor beschermde soorten van de soortgroepen reptielen en ongewervelden ontbreekt geschikt biotoop en/of ontbreken waarnemingen uit de wijde omgeving van het plangebied.

TOETSING

Het is op basis van het nader onderzoek uitgesloten dat glad biggenkruid in het projectgebied voorkomt. Negatieve effecten op het glad biggenkruid treden dan ook niet op.

Bij uitvoering van het project verandert het foerageergebied voor huismus niet. Op de plek waar gebouwd gaat worden ligt veel zand, wat nu hooguit dient als plek voor een stofbad. Vooral het al bebouwde gedeelte vormt onderdeel van het foerageergebied van huismus. Voor andere soorten als buizerd wordt het projectgebied naar verwachting minder geschikt, maar voor de te verwachten soorten is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Voor de overige vogelsoorten, zoals de oeverwaluw, geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Voor de oeverwaluw geldt dat de meeste kolonies in augustus worden verlaten.

De bomen in en om het projectgebied blijven behouden, zodat geen vleermuisverblijfplaatsen of een belangrijke vliegroute van vleermuizen verloren gaan. Het noordelijke onbebouwde deel van het plangebied heeft beperkte waarde als foerageergebied voor vleermuizen, in het zuidelijke gedeelte is deze waarde wat hoger. In bebouwde delen van het plangebied bij tuinen en langs de randen is in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor deze soortgroep aanwezig. Negatieve effecten zijn dan ook niet aan de orde.

Als gevolg van de werkzaamheden verandert het foerageergebied van steenmarter. Voor deze soort zal het projectgebied naar verwachting echter niet ongeschikt worden als foerageergebied. In de omgeving is bovendien in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor steenmarter aanwezig. Negatieve effecten zijn dan ook niet aan de orde.

Het is mogelijk dat in de toekomst in een nat voorjaar voortplantingswater aanwezig is voor niet-vrijgestelde amfibieën in de wadi's tussen de wegen Fibula en Kranssteen. Omdat de woningen niet allemaal op korte termijn kunnen worden gebouwd, is het nodig om in de toekomst bij een concreet plan voor de bouw van woningen nabij deze wadi's na te gaan of voortplantingswater voor niet-

vrijgestelde amfibieën aanwezig is. Op basis hiervan kunnen vervolgstappen worden bepaald, zoals nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele vrijgestelde beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

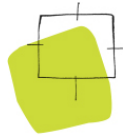
NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand' wat is gelegen op een afstand van ruim 3 kilometer ten noorden van het plangebied.

Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op ruim 200 meter ten zuiden van het plangebied.

TOETSING

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en de aard van het plan, kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde natuurgebieden op voorhand worden uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit het nader onderzoek komt naar voren dat het glad biggenkruid niet voorkomt. Met betrekking tot amfibieën is het belangrijk om in de toekomst bij een concreet plan voor de bouw van woningen nabij de wadi's tussen de wegen Fibula en Kranssteen na te gaan of voortplantingswater voor niet-vrijgestelde amfibieën aanwezig is. Op basis hiervan kunnen vervolgstappen worden bepaald, zoals nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

Uit het onderzoek komt verder naar voren dat rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels in het algemeen en met het broedseizoen van de oeverzwaluw in het bijzonder.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze ontwikkeling is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. De ontwikkeling is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.